

Компетентність педагогів як запорука ефективності інклюзивної освіти

(Психологічна просвіта вихователів)

Для здійснення ефективного виховного та навчального процесу, створення необхідного розвиваючого середовища дітям з особливими потребами, у загальноосвітніх навчальних закладах має здійснюватися спеціальна підготовка педагогічного персоналу.

Наказом Міністерства освіти і науки України «Про створення умов щодо забезпечення права на освіту осіб з інвалідністю» від 2 грудня 2005 р. № 691 передбачено включення у навчальні плани вищих навчальних закладів III – IV рівня акредитації, що готують фахівців за напрямом «Педагогічна освіта», дисципліни «Основи колекційної педагогіки», яка й забезпечить професійну готовність до інклюзивної освіти. Досвід інших країн переконливо доводить, що для тих фахівців, які вже працюють у навчальних закладах, ефективними шляхами такої підготовки є курси підвищення кваліфікації, теоретичні та практичні семінари, тренінги.

Змістом такої освіти мають бути основи колекційної педагогіки і психології з певними методичними аспектами. Зокрема, вихователі мають бути компетентними у таких питаннях:

- підходи держави і суспільства до організації освіти дітей, які мають вади психофізичного розвитку;
- основні поняття колекційної педагогіки і спеціальної психології;
- особливості і закономірності розвитку різних категорій осіб з психофізичними вадами;
- комплексне психолого – педагогічне вивчення дітей;
- диференційовані та індивідуальні механізми і прийоми дошкільного колекційного навчання і виховання кожної із категорій дітей;
- зміст та методи з родинними вихованців.

З метою реалізації інклюзивної освіти **вихователі повинні вміти:**

- здійснювати моніторинг розвитку дітей, що мають труднощі у засвоєнні знань, різних видів діяльності та адекватно оцінювати причини, якими спричинено ці труднощі;
- своєчасно виявляти відхилення у розвитку дошкільників та під керівництвом колекційного педагога брати участь у здійсненні правильного психолого – педагогічного супроводу дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку;
- здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до вихованців з вадами психофізичного розвитку;
- формувати готовність здорових дошкільників до позитивної спільної взаємодії з однолітками, що потребують корекції психофізичного розвитку;
- проводити роботу з батьками щодо надання їм правильної інформації про осіб з порушеннями психофізичного розвитку.

Поза всяким сумнівом, компетентність вихователів є однією з умов ефективності інклюзивної освіти.

Створення сприятливого соціального середовища для інклюзії дітей з вадами психофізичного розвитку.

Результати досліджень багатьох науковців засвідчують, що розумовий, емоційний і соціальний розвиток дітей з психофізичними вадами прямо залежить від позитивного ставлення до них, їх розуміння і прийняття педагогами, батьками і здоровими дітьми. Сприятливе середовище є однією із вихідних умов розв'язання проблем інклюзивної освіти. Тому забезпечення такого середовища – одне із завдань психолого-педагогічного супроводу дітей, що потребують корекції психофізичного розвитку. Педагоги дошкільного закладу мають передусім **формувати позитивне ставлення** здорових вихованців до дітей з психофізичними вадами, емпатію, прийоми адекватної взаємодії. Ця робота може здійснюватися **за допомогою таких методів**, як бесіда, переконання, розгляд проблемних ситуацій, сюжетно-рольові ігри, перегляд спеціально відібраних відео сюжетів.

Оскільки дошкільники – це віддзеркалення сім'ї, то відповідну роботу слід провести із батьками здорових дітей, формуючи у них позитивне ставлення до перебування у групі дітей з вадами психофізичного розвитку.

Отже, інклюзивна дошкільна освіта – це одна із реалій нашого життя. Проте, слід зауважити, що її ефективність залежить від багатьох умов, головною з яких є комплексний психолого-педагогічний супровід.